

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerat do 30 pečk & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati pet vrst Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod vsota mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —

Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

USODNE POSLEDICE NOVE AMERIŠKE CARINSKE TARIFE

Panika na newyorški borzi — V pol uri nad 200 milijard dinarjev izgube — Bojazen pred bojkotom ameriških industrijskih izdelkov —

New York, 17. junija. Včeraj je predsednik Hoover podpisal novo carinsko tarifo, ki sta jo pred tem odobrila že zbornica in senat. Borba za in proti novi carinski tarifi pa s tem še ni končana, marveč bo, kakor vse kaže, še sedaj dosegla vrhunec. Odpor proti povzvišanju carinam se ni pojavil samo v Evropi, marveč tudi v Južni Ameriki. Ključ je prav tako zaveda, da bo s tem skoraj popolnoma onemogočen vsak izvoz v Zedinjene države. Vse to je izzvalo zmedo tudi v ameriških gospodarskih krogih, ki je prišla prav posebej do izraza na včerajšnji newyorški borzi.

Čim se je izvedelo, da je predsednik Hoover sankcioniral novo carinsko tarifo, je nastala na borzi silna panika. Lastniki industrijskih papirjev so začeli na debelo prodajati, tečaji so padali od minute do minute in predno je minulo pol ure, je dosegla panika tak razmah, da so morali borzo zapreti. V industrijskih krogih se namreč boje, da bodo evropske in druge države posegle po represalijah in onemogočile ameriški izvoz. Gospodarska stagnacija, ki je postala v zadnjem letu že zelo občutna, bi se s tem še povečala. Zato se je vse skušalo izbežiti industrijskih papirjev dvojnemu vrednosti, na veliko pa se je prodajalo tudi žito, bombaž in druge surovine, ki jih bo po uveljavljenju nove carinske tarife bržkone težko spraviti v denar. Industrijski vrednostni papirji so dosegli v letošnjem letu najniž-

jo točko. Izgube včerajšnjega dne cenijo na 800 milijonov funt sterlingov, t. j. okrog 200 milijard dinarjev.

Predsednik Hoover je imel včeraj popoldne v radiu govor, v katerem je skušal pomirjevalno vplivati na gospodarske kroge, naglašajoč, da pesimizem ni na mestu in da si bo ameriška sposobnost že našla pot iz sedanje krize. Omenjal je, da stagnacija ni posledica carinske politike, marveč v večji meri prenasitenosti denarnega trga in splošne gospodarske stagnacije na svetu. Iz večernih listov pa se da posneti, da predsednikov govor ni imel zaželjenega uspeha. Vsi listi obširno razpravljajo o odporu Evrope in Južne Amerike ter izražajo bojazen, da bo nova carinska tarifa onemogočila ameriški izvoz.

Rim, 17. junija. AA. Italijanski dnevniki priobčujejo obširne komentarje o novih carinskih tarifah, ki so bile sprejet od parlamenta Združenih držav Severne Amerike. Vlada Združenih držav je s tem činom zavzela kaj neprijazno stališče napram Evropi in zlasti proti Italiji. Listi ugotavljajo, da bo s temi carinami prizadeta v prvi vrsti Italija in da bo skoraj onemogočen dosedanj izvoz italijanskih poljedelskih proizvodov v Ameriko. Po mnenju listov bo morala italijanska vlada pokreniti korake za zaščito italijanskega poljedelstva in industrije. V tej zvezi navajajo tudi, kako so Združene države po zaključku svetovne vojne ukrenile razne prohibicijske ukrepe ter omejile priseljevanje.

Francija proti Ameriki

Ameriška carinska novela

Odpor zaradi povišanja ameriških carin — Francija grozi z ustavitvijo odplačevanja vojnih dolgov Ameriki

Pariz, 17. junija. AA. Pariški listi z veliko nezadovoljnostjo kritizirajo novi ameriški carinski zakon in ugotavljajo, da bodo morale države, ki so dolžnice Združenih držav, izvajati represalije proti tem tarifam, ker sicer ne bodo moge izvažati svojih proizvodov v Združene države. Med te ukrepe spada tudi ta, naj bi te države odpovedale nadaljna odplačila svojih vojnih dolgov napram Združenim državam.

„Politika ni stvar cerkve“

Izjava lorda Stricklanda o konfliktu med Vatikanom in angleško cerkvijo na Malti

London, 17. junija. Predsednik angleške vlade na Malti lord Strickland je včeraj prišel v London ter je imel tekmo današnjega dne posvetovanje s kolonialnim ministrom. V razgovoru z novinarji je lord Strickland izjavil, da angleška vlada na Malti ne bo ničesar drugega kakor red. Zato ne more dopustiti, da bi škofje diktirali politiko. Angleži so sicer vzeli od Rima vero, toda politika je angleška zadeva. Prejšnji papeži so dovoljevali in upoštevali priporočila škofom, sedanj papež pa to a priori odklanja. Papež je nezmotljiv, toda

njegovi škofje niso. Četudi se ni bati, da bi prišlo do kakšnega resnejšega konflikta, je vendar potrebno, da ukrene vlada primerne korake, da prepreči cerkveni teror in zagotovi svobodno volitve. To pa hoče za vsako ceno.

Zbornovalna prepoved na Malti

Malta, 17. junija. AA. Krajevna policijska oblast je prepovedala do nadaljnjega vsa kršna manifestacije in sestanke po ulicah in javnih prostorih na vsem otoku.

Pabst se vrne v Nemčijo?

Berlin, 17. junija. List »Tempo« poroča, da se je iz Avstrije izgnani major Pabst nastanil začasno v Milanu, da pa namerava odpotovati v Monako. Čaka le še na odločitev tirolske deželne vlade, ki je vložila protest proti izgonu Pabsta iz Avstrije in mu ponudila domovinsko pravico na Tirolskem, da bi si na ta način priboril avstrijsko državljanstvo.

Virgilova proslava

Mantova, 17. junija. AA. Tu so se začele svečanosti v proslavo dvatisočletnice rimskega pesnika Virgila. Vojni prostovoljci iz vseh krajev Italije so se napotili na bojne poljane v Custozi, Montanari in Solferinu.

Amerika se oborožuje

Washington, 17. junija. AA. Mornariški departement je naročil 322 letal za bombardiranje. Letala bodo stala približno milijon dolarjev.

Čikaški policijski šef odstopil

Chicago, 17. junija. Tukajšnji policijski komisar Russell je odstopil. Russell je objavil poročilo, v katerem pravi, da je storil vse v korist Chicago, da pa je pri svojem delu naletel na nepremostljive težave, kar mu je onemogočilo, da še nadalje opravlja svoje funkcije.

Turški vžigalični monopol

Angora, 17. junija. Vlada je predložila parlamentu zakon, s katerim se da turški vžigalični monopol v zakup neki ameriški skupini proti posojilu 10 milijonov dolarjev po 6½% in proti letnemu plačilu 1.8 milijonov dolarjev iz čistega dobička. Ameriška skupina bo v roku dveh let zgradila v bližini Carigrada veliko tovarno za vžigalice, imela pa bo pravico uvažati potrebne les iz inozemstva.

Lloyd Georges ponuja podporo Macdonaldu

London, 17. junija. »Daily Herald« objavlja izjavo Lloyda Georgea, v kateri se zavzema za liberalno socialno zvezo za rešitev vprašanja brezposelnosti. Lloyd George naglašja, da so liberali pripravljeni podpreti Macdonaldovo vlado, če se bo dalo sestaviti za rešitev brezposelnosti problema primeren program.

Mussolini bo sam vodil emigracijo

Rim, 17. junija. AA. Predsednik vlade je sklenil, da bo s 1. julijem prevzel osebno vodstvo nad odborom za notranjo emigracijo, ki je doslej bil podrejen ministrstvu. Mussolini namerava dnevno posetiti urad tega odbora. Tudi kralj in prestolonaslednik sta poslala svoje odposlance po informacije.

Vprašanje prisilnega dela

Zeneva, 17. junija. AA. Komitaja, ki proučuje vprašanje prisilnega in obveznega dela, je razpravljala o vprašanju obveznega dela za časa vojaškega službovanja v kadru. Francoski delegat Diagne, ki ga je podprl delegat Portugalske, je predložil tezo francoske vlade, ki se razlikuje od stališča Anglije. Angleško stališče odklanja prisilno delo v vojaškem kadru. Delegat Diagne je trdil, da je to vprašanje v zvezi z narodno obrambo in da zato ne spada v kompetenco te konferenice. Napoved je odklošč zanimal, da bi francoska kolonialna oblast posejela vojaške privržanosti podjetjem. Glasovanje o teh vprašanjih bo danes popoldne.

Pomanjkanje mesa v Rusiji

Moskva, 17. junija. AA. Sovjetska oblast so baje sklenila uvesti 15dnevni mesni post vsak mesec, ker je nastopilo veliko pomanjkanje živine, ki so jo ruski seljaki v ogromnih množinah poklali.

Ostavka egiptске vlade

Kairo, 17. junija. AA. V poučenih krogih trde, da bo vlada danes podala ostavko. Predsednik vlade je v nedeljo obvestil ministra dvora, da njegova vlada ni mogla predložiti tekoma sedanega zasedanja parlamentu onih zakonskih načrtov, ki jih je objavila in ki so potrebni za zaščito parlamentarnega režima. Zato vladi ne preostaja drugega kot da poda ostavko.

Fuzija ameriških paroplovnih družb

Trst, 17. junija. AA. Glavna skupščina ladijedelnike družbe »Cantiere navale triestine« je odobrila fuzijo z ladijedelniskima družbama »Stabilimento tecnico triestino« in »Cantiere San Rocco«. Nova družba se bo imenovala »Cantiere riuniti dello Adriatico Monfalcone, Trieste e Venezia«. Družba bo razpolagala z glavnico 150 milijonov lir.

Vzrok nesreče Segrava

London, 17. junija. AA. Po najnovejši ugotovitvi je treba pripisati nesrečo, ki je zadela motorni čoln smrtno onesrečenega dirkača Segrava temu, da je čoln zadel ob vejo. Silni udarec je povzročil, da je čoln izgubil ravnotežje in se je razbil. Ponesrečenega dirkača Segrava bodo pokopali z velikimi častmi.

Mednarodna konferenca dela

Poročilo Alberta Thomasa o delovanju mednarodnega urada dela — Razprava o omejitvi prisilnega dela

Zeneva, 17. junija. AA. Mednarodna konferenca dela je pričela razpravo o poročilu delovanja mednarodnega urada dela, ki ga predloži vsako leto ravnatelj tega urada Albert Thomas. Govorila sta dva govornika, indijski delavski delegat Joshi in švicarski delavski delegat Schurch. Prvi je govoril o splošnem položaju v Indiji in zahteval, naj konferenca vodi račun o zahtevah delavstva te dežele. Govornik je naglasil da ni resnično, da se indijsko delavstvo pridružuje komunizmu, kar pa se zna zgoditi, če ne bo deložno v dovolj ni meri koristi delovanja mednarodne organizacije dela.

Tri velike komisije so danes nadaljevale svoje delo. Komisija za prisilno delo je nadaljevala razpravo, ki jo je pričela v soboto o drugem členu načrta konvencije in o prisilnem delu v primeru javnega interesa. Razprava se je koncentrirala v glavnem okoli vojaških naborov v francoski koloniji Madagaskar. Po zelo številnih

pripombah je komisija odobrila z 19 glasovi proti 18 izpreminjalni predlog angleškega vladnega delegata Vernona, ki gre za tem, da se iz načrta konvencije izloči določba, da je prisilno delo dovoljeno pri vojaštvu. Francoski vladni delegat Diagne in portugalski vladni delegat Vasconcellos sta izjavila, da njihovi državi ne bosta ratificirali te klavzule.

Indija prosi za intervencijo

Zeneva, 17. junija. AA. Na mednarodni konferenci za delo je bila odprta razprava o poročilu ravnatelja mednarodnega urada za delo Alberta Thomasa o razvoju socialne zakonodaje v posameznih državah. Delegati so posebno pozornost poslušali poročilo indijskega odposlanca, ki je očitno sedanje socialne razmere v Indiji ter prosil za mednarodno zaščito in intervencijo.

Težkoče nemške vlade

Berlin, 17. junija. AA. Pogajanja med voditelji posameznih strank o vladnih predlogih za kritje proračunskega primanjkljaja so se nadaljevala preko nedelje. Pogajanja niso uspela. Parlamentarni krogi sodijo, da so ti predlogi obojeni na neuspeh, ako jih vlada ne bo izpremenila. V poučenih krogih smatrajo, da niso izključene nove volitve, ki pa bi prinesle koristi samo obama ekstremima strankama, komunistom in narodnim socialistom. To dejstvo je v sedanjem trenutku prav tehtno.

Namen Bethlenovega poseta v Londonu

London, 17. junija. Izjave angleškega tiska glede namena obiska madžarskega ministrskega predsednika v Londonu so soglasne v tem, da gre le za vpludnostni obisk. Vsa pričakovanja na Madžarskem glede morebitnih pogajanj za doseg reorganizacije mirovne pogodbe ali drugačne ureditve reparacijskega vprašanja so popolnoma neumestne. Gospodarsko-politična pogajanja za večje posojilo za Madžarsko bodo imela najbrže uspeh.

Berlin se vznemirja zaradi Grandija

Rim, 17. junija. Iz političnih krogov se je izvedelo, da so nekatere izjave zunanjega ministra Grandija v Varšavi izzvale v Berlinu veliko nevoljo. Nemški poslanik v Rimu v Neurath je dobil baje nalog, naj zaradi tega nastopi pri italijanski vladi.

Smrt bivšega francoskega ministra

Pariz, 17. junija. AA. Tu je iznenada preminul bivši minister financ Klotz. Kakor je znano, se je moral pokojnik po 10letnem vodstvu ministrstva financ zagovarjati pred sodiščem radi nekaterih fiskalnih škandalov.

Imenovanje rumunskih maršalov

Bukarešta, 17. junija. AA. Kralj Karol je imenoval za maršale Rumunije generala Avereca in Brezana.

Mir v Indiji

London, 17. junija. AA. Po vestih iz Indije je povsod zavladal mir in red. To je pripisati delstvu, da so bili prijeti glavni protibritski agitatorji.

V kratkem prspe v London posebno odposlanstvo iz Indije, ki se bo pogajalo za nov modus vivendi.

V dveh dneh zaigrala sedem milijonov

Pariz, 17. junija. AA. Znana igralka miss Jenny Dolly je izgubila na ruleti v samih dveh dneh 7 milijonov frankov.

V obrambo nemega filma

New York, 17. junija. AA. Znani kinematografski zvezdniki Charles Chaplin, Douglas Fairbanks in John Gilbert so ustanovili novo kinematografsko družbo. Družba si je dala nalogo, da zaščiti nemni film proti zvočnemu filmu. Družba razpolaga z velikim kapitalom.

Alzaški avtonomistični pokret

Pariz, 17. junija. AA. »Le Temps« ugotavlja, da je sedaj alzaški avtonomizem začet v živo, to pa zato, ker je dalekovidna politika Poincarreja omogočila tamšnemu prebivalstvu, da vidi avtonomizem v pravi luči.

Zadnje poročilo Parker Gilberta

Pariz, 17. junija. AA. V svojem zadnjem poročilu o gospodarskem in finančnem položaju Nemčije ugotavlja Parker Gilbert, da bo Nemčija mogla izpolniti svoje obvezne, če bo le izvajala normalno proračunsko politiko.

Velik vlom v Lodzu

Varšava, 17. junija. AA. Ob 2. popoldne je skupina banditov vdrla v shrambo safeov trgovske banke v Lodzu. Vlomilci so odnesli 300.000 zlotov.

Nesreča

vsled eksplozije plina

Münster, 17. junija. O priliki mednarodnega mitinga za balone, se je pripetila težka nesreča. Pri polnjenju balonov, je uhašal plin, česar pa ni nihče pravočasno opazil. Ko si je v bližini zaposleni delavec prižgal cigareto, se je plin vnel in eksploziral. Dva delavca sta bila ubita, trije pa težko ranjeni.

Mednarodna kuharska tekma

Curich, 17. junija. AA. Na mednarodni kulinarčni tekmi so bila prva mesta prisojena francoskim kuharjem, ki so se izkazali, da znajo najbolj okusno kuhati.

OTROŠKE NOGAVICE
ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.75, Berlin 13.485 do 13.515 (13.50), Bruselj 7.8959, Budimpešta 9.8943, Curich 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 796.31—799.31 (797.81), London 274.54 do 275.34 (274.94), New York 56.385 do 56.585 (56.485), Pariz 222.09, Praga 167.28 do 168.08 (167.68), Trst 296.39.

INOZEMSKA BORZE

Curich, 17. junija. Beograd 9.1275 Pariz 2.265, London 25.085, New York 516.40, Bruselj 72.05, Milan 27.045, Madrid 59.70, Berlin 123.175, Dunaj 72.80, Sofija 74, Praga 15.30, Varšava 57.80, Budimpešta 90.285, Bukarešta 3.065.

Elektrifikacija dravske banovine

Obč. svetnika dr. Fettiha in inž. Ditricha o pogajanjih s Kranjskimi deželnimi elektrarnami

Na seji občinskega sveta ljubljanskega je obč. svetnik Fr. Orehek kot predsednik odbora, ki ga je pooblastil ljubljanski občinski svet za proučitev načrta pogodbe med Kranjskimi deželnimi elektrarnami in ljubljansko mestno občino za dobavljanje električnega toka, omenil glavne točke poročila, ki sta ga predložila omenjenemu odboru obč. svetnika dr. Fettiha in inž. Ditricha. To poročilo pravi v svojem uvodu:

»Občinski svet je izvolil na svoji javni seji dne 27. marca 1930. odsek za proučitev pogodbe, ki naj bi se sklenila med banko upravo o. n. s. Kranjskimi deželnimi elektrarnami na eni strani in mestno občino na drugi strani glede na dobavo električnega toka mestni občini ljubljanski iz velenjske elektrarne.

V ta odsek so bili izvoljeni občinski svetniki: Rado Hribar, Saša Knez, Ivan Mohorič, dr. Vladimir Ravničar, Fran Orehek, dr. Oton Fetiha in inž. Ditrich.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

Odsek je prejel pod predsedstvom g. Frana Orehke v več dolgotrajnih sejah osnutek, predložen od banke uprave o. n. s. Kranjske elektrarne in predložen od mestne občine, ki je bil v celoti sprejet.

tega za obe strani nesprejemljiv, banki osnutek pa pomeni za MOL veliko gnotno žrtve.

Pri naslednjem sestanku s bankama pooblaščenca dne 24. aprila t. l. in mu je prisostvoval deželni svetnik dr. Dinko Puc, sva podpisana tolmачita bankama pooblaščenca težke pomisleke, ki jih imava kot delegata MOL proti členu 7, ter priporočala, naj bi si izposlovala banka pooblaščenca pooblastilo za nadaljna pogajanja z MOL na drugi podlagi. Zlasti se je pri tem sestanku z naše strani naglašalo na podlagi proračunov, napravljenih po določilih čl. 7., — z upoštevanjem tedaj še predvidenih rezultatov delovanja novega turboagregata — da je cena električnemu toku, ki bi ga prejela MOL od druge pogodbene stranke, mnogo previsoka.

V debati smo poudarjali, da je po pričakovanih rezultatih oziroma najvišjih proračunih od strani mestne elektrarne cena električnemu toku po bankem osnutku pogodbe do 0.60 Din pri kv. uri višja, kakor bi stal MOL tok iz lastne produkcije iz povečane elektrarne. Banka pooblaščenca sicer točnosti tega proračuna nista priznala, ker ga nista mogla kontrolirati, izjavil pa je banki pooblaščenec g. Ivan Avsenek, da bi taka žrtve za MOL po njegovem mnenju ne bila prevelika, ker bi se s sklenitvijo predložene pogodbe KDE mestna občina ljubljanska znebila opasnega konkurenta in bi si s sklenitvijo pogodbe MOL utrdila možnost vzdržati cene električnemu toku na sedanjih višinih, dočim bi morala sicer z ozirom na konkurenco občino znižati cene lastnemu toku.

G. župan je temu nasproti v debati naglašal, da je sicer MOL v svrhu sporazuma s KDE pripravljena vzeti nekaj žrtve, da pa so gnotne žrtve, ki se zahtevajo po predloženem osnutku, za MOL mnogo previsoke, tudi ako bi se imel z njim doseči cilj, ki ga je omenjal g. Avsenek.

Naglašalo se je z naše in županske strani, da bi izpad na dohodkih mestne elektrarne v primeru sklenitve pogodbe s KDE znašal leto za leto po več milijonov dinarjev, tako da bi MOL utrpela na eni strani na budžetarnih dohodkih velik izpad na drugi strani bi pa bilo MOL onemogočeno izvršiti to, kar je v njeni tendenci, namreč znižati kolikor mogoče ceno toka, zlasti za industrijske potrebe.

Po dolgotrajnem razgovoru se je pokazal rezultat, da sta oboje strani stališči nepremostljivi, ker banka pooblaščenca na eni strani nimata pooblastila, da se pogajata, na drugi strani pa banka svojega osnutka, na drugi strani pa ne moreta popustiti od določb čl. 7., toliko, da bi se izžubila več milijonov dinarjev, ki bi jo MOL po svojem proračunu utrpela, reducirala na minimum.

Uvidevajoč to nepremostljivost so se oboje strani pooblaščenca razšli, prepričani, da župan in g. banu, da najdeta sporazumno bazo za nadaljna pogajanja.

Ker do tega sporazuma doslej še ni prišlo, sta občinska svetnika dr. Fetiha in inž. Ditrich smatrala svojo funkcijo za izčrpano ter sta podala odboru za proučitev osnutka pogodbe daljše poročilo, v katerem navajata vse tehtne pomisleke proti osnutku pogodbe KDE in o katerem bomo še poročali.

je bila Zveza prisiljena, da si je sama sebi izposlovala iz podpornega sklada 100.000 Din, ki jih pa seveda skladu takoj vrne, ko pripravi obljubljeni depar.

Po obisku kongresnega odseka bi bilo za nastop na kongresu naravnost prostora Stadijona. Vendar pa pogajanja niso uspela. Uprava Stadijona je zahtevala za prepuščitev prostora za kongresni nastop 150.000 Din in prostora brezoprednega posojila v znesku 300.000 Din za dobo 10 let. Ti strahoviti pogoji so bili naravno popolnoma nesprejemljivi in kongresni odsek se je obrnil na upravo športnega kluba Lj. rija, da odstopi izigranje. Bros dolgotrajnih pogajanj in povpraševanj je klub spadal dalekosečni pomen gasilekega kongresa in odstopil svoje izigranje gasilem brezplačno. Večkrat seveda o nastopanju uprave Stadijona in vsaka pohvala v resnici kavalirski iliriji je je popolnoma odveč, ker venko dejanja govori samo na sebo tako glasno, da ga nikdo prestikati ne more.

Tuji časopisi o „Pohujšanju“

Produkcija opernih del tudi pri narodnih in bogato kulturo ni tako obilna kakor na primer produkcija literarnih del. Zato je razumljivo zanimanje, ki ga abudi novo operno delo v tujin, in še bolj je razumljivo, če zavladajo drugod zanimanje za operno delo kakšnega mladega komponista, ki je slučajno sin majhnega naroda, kakor je elovenek, ki so ga zagledale kulturne oči velikih narodov šele po vojni, ko se je razblijil tudi kulturni imperijalistični duh, vzrok, da nekateri kulturni narodi niso videli razlog svoje nobene druge kulture.

Naslednji stavki iz poročil nekaterih nemških časopisov pričajo, a kakšnim nena. vadnim zanimanjem je registriral nemški kulturni svet vprizoritev nove izvirne opere Matije Bravničarja »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«.

Grška »Tagesspost« je priobčila članek svojega poročevalca iz Ljubljane z naslovom »Velik uspeh nove opere v Ljubljani«. Poročevalac pravi med drugim: »Delo je doseglo popoln uspeh in je brez lokalnih ali narodnih tendenc ter vsebuje etalno vredno. te... Bravničarjeva muzika nekako slika vsebino teksta in obstoja v glavnem v ostri karakterizaciji posameznih figur tako, da daje prednost govorečemu petju in se ogiblje tradicionalne operne patetike.

»Neues Wiener Journal« je priobčil poročilo iz Zagreba z naslovom »Senzacionalni uspeh nove slovenske opere«. Pravi med drugim, da je dosegla Bravničarjeva opera naravnost senzacionalen uspeh. Glasba da ni tradicionalna in patetična opera, vendar pa ne zaide v ekstreme modernega recitativa.

Zagrebački »Morgenblatt«, ki sploh kaže veliko zanimanje za vse kulturne pojave pri nas, je posvetil novi operi več članov, med njimi tudi izbrano informativno in kritično poročilo g. Jožeta Stotterja. Kot prednaznanilo je priobčil beležke z karakterizacijami dela. Opera je dobila ime po Cankarjevem delu in je kot operna farsa novost v operni literaturi. Komponist je skušal zadostiti sodobnim zahtevam operne publike z močno karakterizacijo figur in s spojitvijo vsebine teksta s sodobno glasbo. S tem naj bi se uveljavilo najboljši delo Ivana Cankarja tudi v glasbenem svetu.

Komponist je s tem prvim delom, pravi J. Stotter, izpričal neoporečno svoj talent in je gotovo, da bodo šentflorjanci kmalu točili o svojih brigah tudi izven meje svoje ožje domovine.

Naj komajto z besedami poročevalca »Nove Dobce, Fedorja Gradjnika, ki najbrže nima diplome, pa je napisal iz svoje ga area iskreno kot aktivni slovenski kulturni delavec, ki mu je mar, kaj se doma ustvarja novega in kako se ravna z mladimi mnogo obetajočimi delavci. Moderno, svojevrstno močno originalno delo, pravi Gradjnik, toda naša strokovna kritika že tega svoje roke po komaj rojenem in od publike z navdušenjem sprejetem umstvu. ru. Ne upa si še prav na dan, a prav to je sumljivo in povsem slovensko. Mi imamo navado, da v kaj zadušimo vsak domač pojav na tam ali onem umetniškem polju ter ubijemo umetnika, da ga potem po njegovi smrti kujemo v nebo in pretakamo za njim krogodilne solze. Zdi se mi, da pri pravljia šentflorjanske dolina tudi mlademu Bravničarju rodoljubljen slovenski pogreb. Znano je, da hodi naša publika elapo za kritiki in da svoje še tako odkrito navdušenje po izišli kritiki promptno spremi. nja...

Naša strokovna kritika je namreč res na prav dušen način opravila s »Pohujšanjem«. Objubila je občirnjeja poročila po repriži, ostalo je pa samo pri obljubi. Tako ravnanje res ne vzpodbuja elovenke kulturne javnosti v svobodni državi k svobodnemu kulturnemu aktivizmu. Mol je tu večje pohujšanje, kakor bi bila tudi negativna islerena nesvestna kritika o operni farsji »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«.

—x—

Odpiranje in zapiranje trgovin

V Uradnem listu od 15. maja t. l. je izšla naredba o odpiranju in zapiranju trgovin obratovalec, ki je stopila v veljavo 1. junija t. l. Kljub temu pa se odredbe kr. banke uprave drže same nekateri, nekateri pa obratujejo nemoteno do 20. in celo 21. dani nimamo obratov, ki jim zakon dovoljuje obratovanje do 21., ker nima. je naredba, da imajo to pravico samo one obratovalnice, ki prodajajo jedila in pijačo izključno za konzum v lokalu. Zato prosti mo merodajne oblasti primernih ukrepov. Več prizadatih.

OTROŠKA USTA
Marijčka, kadar kašljaš, drži dlan pred usta.
— Mamica, saj meni vendar ne lete zobe iz ust!

Ljubljana v preteklem letu

Socijalne datjave in domovinska matica — Evidenca občanov

Ljubljana, 17. junija.

V naši državi so vse občine dolžne po zakonu skrbeti za svoje občne domovince, ki so radi starosti, boleznim ali onemoglosti za vsako pridobitno delo nezmogljivi ter se ne morejo preživljati sami. Zakonita dolžnost občin pa je tudi skrbeti za neozdravljive bolne revne občane, ako jih sorodniki ne morejo oskrbovati. Vse te velike socialne naloge vrši v Ljubljani v polni meri socialno skrbstvo ljubljanske občinske uprave. Mestna občina preskrbi mešane brez sredstev v svojem zavetišču za onemogle, ali v drugih zavodih, hiralnici itd. Samo v zavetišču je občina preskrbovala lani 243 revežev.

Ostalih revnih domovincev, ki imajo stanovanje, a le nezadostna dohodka, izplačuje občinska uprava stalne ubožne podpore po 300, 100, 75 in 50 Din mesečno. Te podpore je lani prejelo 811 ubožev. Poleg tega izplačuje občinska uprava iz ubožne in mešanskega sklada številnim ljubljancem in njihovim otrokom tudi izredne denarne podpore ali jim pa mestno socialno skrbstvo nakazuje podporo v naruri, vzdržuje šolobov, otroke revnih staršev-domovincev, širi dečja zavetišča, vsakolietne počitniške kolonije itd.

Te datjave gredo vsako leto v milijone in so tudi glavni vzrok, da se število občanov-prosilec za ljubljansko domovinsko datjavo od leta do leta množi. Da, socialne datjave mestne občine so tako ugodne, da se v Ljubljano pristojni domovinci, ki prebivajo po 10, 20 in več let izven Ljubljane stalno v eni in isti podeželski občini in za katere vlaga ljubljanski magistrat prošnje za zakoniti sprejem v domovinske zveze dotičnih občin, se ti v Ljubljano pristojni domovinci na vse načine branjajo izgubiti ljubljansko domovinstvo.

Ako bi se ljubljansko domovinsko, matico temeljito prekontroliralo — kar se je izvršilo poslednjič pred približno 30 leti, ko je štela Ljubljana 36.547 prebivalcev — ter zakonitim potom predala vse ljubljanske domovince, ki bivajo stalno in nepretrgoma 10 let izven Ljubljane v eni in isti občini ter ne prejemajo ubožnih podpor, v domovinske zveze občin njihovega stalnega bivališča, bi se moglo v prihodnjih letih proračune socialnih datjav mesta Ljubljane priimerno znižati. — V tem primeru bi bilo natančno prekontrolirani ca. 95.000 rodbinskih popisnic, kolikor jih ima ljubljanska domovinska matica danes.

Danes ima domovinsko pravico v Ljubljani ca 77.000 do 84.000 oseb.

od katerih biva v mestu komaj tretjina, dočim so ostali v Ljubljano pristojni raztreseni po svetu. Vsi ti izven Ljubljane ali v inozemstvu živeči ljubljanski domovinci — s prav malo izjemo — ne javljajo popisovalnemu uradu občinske uprave rojstev, porok in smrtnih primerov svojih otrok ter se zato nikakor ne more ugotoviti natančne števila vseh v Ljubljano pristojnih domovincev. Navadno se izselenci ali njihovi potomci oglašajo šele ko potrebujejo domovinski dokument, ali so sprejeti v novi domovini v hiralnice, bolnišnice in druge slične javne zavode, — na račun ljubljanske občine seveda — ali pa, ko tako onemorejo, da zahtevajo od Ljubljane ubožno, ali starostno preskrbo.

Ker so pa prošnje za sprejem v ljubljansko domovinsko zvezo od leta do leta številnejši, se vsako leto pomnoži še itak visoko število ljubljanskih domovincev. Tako je n. pr. tudi preteklo leto morala občinska uprava sprejeti v domovinsko zvezo 448 občanov.

Odklonjen je bil sprejem v domovinsko zvezo 128 možikov, 204 ženskam in 291 otrokom. Po določbi domovinskega zakona si stalno nameščeni javni uslužbenci — izvenšiški oni, ki spadajo pod vojaška sodišča in disciplino — tudi pridobe domovinsko pristojnost v občini, kjer je njihovo stalno službeno mesto, in sicer z dnem nastopa službe in ne glede na dobo bivanja v občini. To pravico je v Ljubljani lani uveljavilo precej ljubljanskih javnih nameščenecv. Lani so pridobili ljubljansko domovinsko pravico tudi tujci, ki so si pridobili državljanstvo in ljubljansko domovinstvo na podlagi novega zakona o državljanstvu. Teh je bilo 2105, tako, da je bilo lani napovo vpisanih v ljubljansko domovinsko matico, oziroma si je nanovo pridobilo ljubljansko domovinstvo 3553 oseb.

Občinska uprava je izdala lani zagotovo sprejema v ljubljansko domovinsko zvezo 60 osebam pod pogojem, da si pridobe naše državljanstvo in proti plačilu predpisane občinske takse.

Na podlagi 10 letnega stalnega in nepretrganega bivanja v tujih občinah naše države je bilo lani na prošnjo ljubljanskega magistrata sprejeto v domovinsko zvezo tujih občin ter izgubilo ljubljansko domovinstvo 316 oseb.

Iz navedenih podatkov je torej razvidno, da se je lani

število ljubljanskih domovincev pomnožilo.

za 237.

To je povprečna številka vsakoletnega prirastka ljubljanskih domovincev — že okrog 30 let!

Lani je mestni popisovalni urad izdal ljubljanskim domovincem tudi 1005 domovinskih listov in 13 posebnih knjižic, katere morajo izdajati samo domovne občine; nizko število posebnih knjižic nam dokazuje, da se ljubljanski domovinci izogibajo posebnih poklicev.

Delavskih knjižic, katere mora izdajati občina bivališča rokodelskim in drugim delavskim slojem, ne glede na to, v katero občino so domovinsko pristojni, je bilo lani izdanih 477.

Za izdajo domovinskega lista v Ljubljani je plačati Din 20 državne takse ter za vsakovino 1 Din; za izdajo posebnih ali delavskih knjižic pa Din 10 državne takse in 5 Din nabavnih stroškov za knjižico.

Lani je bilo nadalje zabeleženih v ljubljanskih domovinskih in rodbinskih popisnicah 779 v Ljubljani rojenih domačih otrok, 646 v ljubljani umrlih domovincev ter 666 umrlih tujcev, torej skupaj 1314. Porok je bilo lani 413.

Lani ni bil na ljubljanskem magistratu nobenemu zakonskemu kandidatu ali kandidatinji odklonjen sprejem poročnih oklicev, razen če se je kdo uprl plačilu državnih taks za sprejem poročnih oklicev. Te takse so dokaz da so visoke! Kdor plačuje Din 60 letnega neposrednega davka — brez osebnega davka in doklad —, mora plačati za sprejem poročnih oklicev Din 250 takse v državnih kolkih in posebej še 5 dinarski državni kolek, — da sprejede boji družji.

In kdo ne plačuje danes v Ljubljani že uslužbena davka nad 60 Din letno? Skoro vsakdo! Tako je moralo lani plačati v Ljubljani 193 zakonskih kandidatov obe takti.

Akademskih naslovov je lani registriral mestni popisovalni urad 246, posebnih znanstven 19.008, posebnih odgledav na 15.585. Davčnih knjižic je potrdil mestni popisovalni urad lani 13.802.

Iz tega je razvidno, da je bilo gibanje prebivalcev ljubljanskega mesta lani ne samo pestro, temveč tudi zelo živo, kar je imelo poleg nekaj dobrih tudi precej negativnih posledic za naravni razvoj ljubljanskega mesta, posebno za narodnogospodarske strani. Od leta do leta pa kaže Ljubljana izboljšanje povojnih razmer. Poleg drugih je prva in glavna hiba Ljubljane njena stanovniška kriza, ki izven prebivalstva in splošni gospodarski razvoj mesta že od prevrata sem.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Turek, 17. junija 1930, katoličani: Adolf, pravoslavni: 4. junija, Mitrofan.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Opera: Povratek.

Kino Matica: Bele sence. Semo ob 16.

Kino Ideal: Božanska Betey.

II. javna produkcija gojencev konservatorija.

Rasstava francoske umetnosti v Narodnem domu.

DEZURNI LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg, Umetar, Sv. Petra cesta, Hočevar, Sp. šiška.

Ljubljanska opera

Danes v torek dne 17. t. m. se poje Hatzeva glasbena drama »Povratek, ki zavzema v jugoslovenski operni literaturi najodličnejše mesto veristične ameri. Opero odlikuje preprosta dramatična vsebina ter krasna melodična glasba, polna ognja in temperamenta. Zasedba je prvovrstna. Iva poje g. Marček, Jelo ga. Thierry, Kato ga. Kogejeva, Stanka g. Grba. Doko je prevzel radi obolenosti g. Rumpja g. Betetto, Dirigira g. Neffat. Nato sledi Ispavčev »Muzičke in Zajca »Svatovac, invajana po domačem baletnem zboru. Pleše in pantomimo je nastudiral plemi mojster g. Golovin. Predstava se vrši za abonma D. pri globoko znanih cenah od 5—30 Din.

Zobozdravnik — zločinec

V mestecu Prenzlau pri Berlinu se je včeraj začela senzacionalna razprava proti zobozdravniku dr. Fritz Guttmannu, ki se mora zagovarjati zaradi umora svoje žene, zaradi goljufije zavarovanja in ponarejanja listin.

Razprava zbuja v Nemčiji veliko pozornost, kajti obtoženec je mož velikega duševnega obzorja in globoke naobrazbe. Zagovarja ga znani odvetnik dr. Frey, ki je zagovarjal, kakor znano, tudi petošolca Krantzja. Guttmann ni obdolžen samo umora svoje druge žene, temveč ga tudi dolže, da je svoji prvi ženi pomagal na oni svet. Prva žena je l. 1923 umrla pod čudnimi okolišnostmi. Seveda mu bo to težko dokazati, toda zdi se, da je dr. Guttmann svojo prvo ženo zastrupil z injekcijami. Seveda mož vsako krivdo zanika in zatrjuje, da je pred osmimi leti našel svojo ženo mrtvo v spalnici. Bila je baje huda morfinistka in zato je lekarnarju prepovedal dajati ji morfin. Zanimivo je, da je na dan pred njeno smrtjo v lekarni sam predložil nakazilo za morfin in scopolamin. Obtožnica navaja, da je zdravnik ženi, ki je bila morda res morfinistka, pripravil strupeno mešanico, tako da se je sama zastrupila. Vsekakor gre za dobro premišljen načrt.

Drugo Guttmannovo ženo so našli lani v novembru tudi mrtvo v kopalnici, na glavi je imela zvezičjo rano. Obtoženec je najprej zatrjeval, da gre zgolj za nesrečo, kasneje pa je pod težo dokazov priznal, da je ženo umoril. Zatrjeval je, da sta se sprla in da jo je v jedilnici z robcem zadavil, nato pa zavlekel v kopalnico.

Obremenjevalno za obtoženca je zlasti dejstvo, da je pustil svojo ženo, katere ime je ponaredil, nedavno prej zavarovati za visok znesek. Vse kaže, da gre torej za dobro premišljen umor. Guttmann je namreč usodnega dne tudi otroke in otroško vzgojiteljico poslal z doma in vzgojiteljici dejal, da se ji ves dan ni treba vrniti, čeprav bi deževalo.

Naše ljudi v tuje kolonije?

Kolonizirajmo doma, kjer je ob pametni gospodarski politiki za vse dovolj kruha

V Slov. Narodu z dne 11. t. n. sem čital, da baje pri nas doma ni dovolj zemlje, ni dovolj možnosti za ustvarjanje eksistence, za udeleževanje in da je izseljevanje, čeprav brez čiste, vendarle v sili utemeljeno.

Potrdim, da v sedem letih, nastalih v zadnjih letih, v vsem našem delovnem življenju res ni dovolj kruha za vse. Premurje je naše gospodarstvo, nobenega razuma, silno pomamljanje krožečega denarja. Res ne preostaja drugega kakor izseljevanje v množicah. To je sicer izseljevanje nacionalnega kapitala, ko za dajemo tuji in tuji dobičaji, ko smo za pravkar dobro odločili in napravili za delo sposobnega. Namesto, da bi s svojim udeleževanjem koristili domovini, se gre zaslužiti v tujino. Ali, kaj človek, pri nas ni nič misliti na ta vprašanja in na strahne posledice in tako mora naš človek v tujino, če noče doma poginiti od gladi. Nismo sicer preostali naseljeni in tudi zemlje se ni premalo. Se bi nas mogla preživljati in tudi dajati industriji novih sredstev ter množiti konzum njenih proizvodov. Toda preveč smo zašli v krizo, v primitivnost, zastajali in plašni smo in udeleževanja si ne znamo ustvarjati. Ni nikakega sredstva, ki bi to probleme skušalo z vsoto potrebne resnosti razumeti in voditi delo naroda v vsakem oziru, ni organizacije, ni obziranja do bližnjega, kdor se ni ob vse, se za budo drugega ne zmeči, bledni pa si doma sam itak pomagati več ne more.

Zaposlitvenih in pridobitnih možnosti je res malo, ker je denarni kapital vedno bolj redek. Sicer skuša sedaj država storiti marsikaj, toda preko noči ni mogoče postaviti na vsa mesta sposobnih ljudi, ki imajo smisel in srce za dobro izvajanje nalog, katere so jim poverjene.

Dokler je pri nas tako, kakor je bilo v zadnjih 5-6 letih, tako dolgo je pač edino pravilno, da se našim ljudem pusti izseljevanje, naj se jim privoščijo, da se kot sužnji v tujini morejo do sita najest, emigracija pa primerno organizira in emigracijski kandidati v glavnem pouče o jeziku, zemljepisju, zgodovini, prometu, gospodarskem in političnem življenju, miselnosti, valuti, možnosti zaslužka, pravni zaščiti itd. v oni deželi, v katero se je kdo namenil. Zakaj naš človek gre danes prav po vsem svetu in v kraje, kjer ne najde nobenega sorodnika. Nepoznavajoč jezika in razmer novega kraja je dobesedno podobno volčju,

s katerim tujec lahko počenja, kar hoče, in ga plača, kakor mu je ljubilo. Kljub vsemu temu večina naših izseljencev vzdrži in živi ter si mnogi opomorejo. Da ne mislijo prav z veseljem na domovno, ki je bila kriva njihovih muk — je naravno.

Sicer pa se našim ljudem izseljevanje po možnosti zavira, dočim dobivajo nenaodnaki potne listine tako rekoč ekspresno. V tem oziru bi se izseljenška politika morala vendar ozirati na to, da je bolje našemu človeku v tujini bodisi težko življenje, kakor pa doma glad in propast. Ljudje neugoslovenske narodnosti, ki so se ob pravem času izseljevali, danes razdružujejo svojo zadolženo zemljo, da ne pride v naše nacionalne roke in še več, oni se restavrirajo in kupujejo tudi našo nacionalno lastnino.

Da imamo opraviti z izseljenškimi vprašanji, so krivi tisti, ki jim je bilo skrbeti za večje in večje razgibanje gospodarskega in pridobitnega življenja, pa so ga pritrili do brezdnja, odkoder je sedaj zboljšanje težko, počasno in drago.

Vendar pa izseljevanje ne bi bilo potrebno, če bi se mobiliziral domači kapital in ako je ta preozkrošen, uvažal tuji, ter bi se kolonizacija izvrševala doma. Zemlje za to imamo tudi v Sloveniji (kar pisec v omenjenem članku že itak navaja), imamo pa je tudi drugod, posebno pa v Bosni in Makedoniji. Ako je na razpolago agrarnoreformne brezplačne zemlje je malo, še ni rečeno, da je sploh ni. Zemlje je dovolj ter ni draga ni in za stotice prebivalcev je še dosti prostora in kruha. Treba je denarne osnove in dobre ureditve pa ne bo nikomur treba nositi trebuha po svetu, kdor ne bi verjel, da je še dovolj dobr rodne zemlje, — mu jo pokažem s prstom. Če drugače ne gre, bi kolonizacija mogla izvesti tudi privatna podjetnost in špekulacija, ako bi se zadovoljila s kolikšni spodobnim dobičkom, seveda ne z mesarjenjem zemlje in naseljenih kandidatov, ampak s premišljenim stvarnim in strokovno utemeljenim postopanjem.

Danes, ko tudi privatni kapital težko najde možnost solidnega in neriskantnega udeleževanja, bi za pač našel v izvajanju pametno zasnovane kolonizacije. Naj tedaj fruktuira mizerijo v svojo in splošno korist iz Praprotnice polje. Slamorenica mu je zmečkala desno roko. — Verbi Josp. delavec iz Vevč, je včeraj padel s kolesa in se težko poškodoval.

— Vaja Orkestralnega društva Glasbene Matice, ki bi se morala vršiti danes v torek 17. t. m. je zaradi javne produkcije Glasbene Matice preložena na sredo, dne 18. t. m.

Dipl. agr. A. Jamnik.

rija, da v obilnem številu posetijo javno produkcijo.

— Redni občni zbor društva »Sočec« se vrši 21. t. m. v salonu pri »Luvoc« ob pol 21. z običajnim dnevnim redom. Vabljeni vsi člani »Sočec«.

— Mestni vojaški urad na Ambroževem trgu št. 7-1 bo v petek in soboto t. j. 20. in 21. t. m. zaradi čiščenja za stranke zaprt. Izjeme so le neodložljivi primeri.

— Vpoklic dijakov-vojačkov. Dijaki, ki so končali ali opustili svoje študije, naj se takoj zjave pri svoji pristojni vojaški komandi zaradi vpoklica v kadrovske službe. Zlasti pa se opozarjajo dijaki rojstnega letnika 1903, da se takoj prijavijo za nastop vojaške službe, ki jo morajo letos brezposojno nastopiti, sicer bodo kaznovani po vojaškem kazenskem zakonu. Komanda ljubljanskega vojnega okrožja sprejema tozadevne prijave le še do 20. t. m.

— Nesreče in nezgode. V ljubljansko bolnico so včeraj in danes propeljali več žrtev nesreč. Na delavca Franca Celca iz Kočevja, se je vsula večja plast zemlje in ga zasula. Dobil je precejšnje notranje poškodbe. — Jospina Podbol, stanujoča na Mestnem trgu 12, se je z vrela mastjo nevarno oparila na nogah. — Težka nesreča je doletela posestnikovega sina Josipa Jenka iz Praprotnice polje. Slamorenica mu je zmečkala desno roko. — Verbi Josp. delavec iz Vevč, je včeraj padel s kolesa in se težko poškodoval.

— Vaja Orkestralnega društva Glasbene Matice, ki bi se morala vršiti danes v torek 17. t. m. je zaradi javne produkcije Glasbene Matice preložena na sredo, dne 18. t. m.

Iz Celja

— Zgodba o nedospeli koruzi. Zasebnica Antonija Godčeva iz Gaberja je prijavila policiji, da je lani v času svojega partedskega bivanja na Dobrni izročila nekoga dne Jancu Rudolfu M., ki je služil tedaj pri nekem Medvedu, v lanski jeseni znesek 200 Din, za katerega naj bi ji pripadel iz Celja večjo množino koruze, Fant je pripokal ni vozu iz Celja in ji rekel, da koruze ni hotel kupiti, ker je bila stara in plesnjava, nove pa trgovci še ni imel. Pripeljati jo je obliubil pri prihodnji vožnji v mesto. Do danes pa Godčeva še ni videla ne koruze, ne denarja in ni hlapca Rudolfa. Stvar bo skušala urediti policija.

— Nabavite si takoj srečke državne razredne loterije v celjski podružnici »Jutras«, ker imate sedaj še lepo izbiro. Zrebanje bo že 8. junija. Ne zamudite ugodne prilike!

— Trpinčenje živali. Policiji je bil ovdan 24 letni hlapec Jakob K. iz Boletina pri Ponikvi, ker je mučil nekoga konja s tem, da ga je privezal za voz in podil tako, da konj zaradi svoje starosti in slabosti ni mogel dohajati svojih čilih tovarišev pred vozom. Take suroveže bi bilo treba pač kaznovati s popolnoma enako kaznijo, pa bi žalostnimi primeri podivljanosti in surovosti gotovo prenehali.

— Pretop na ulici. Prednočnim ob 19.30 sta se v vinjenem stanju stopila v Prešernovi ulici pred Kanderušarjevo gostilno ševljari France B. in sodar Filip O., oba iz Celja. Ker take boksarske produkcije na ulici brez predhodne policijske prijave ni so dovoljene, sta bila oba ovađena policiji ki bo pač obema odmerila primerno nagrado. Dolarije sicer ne bosta dobila, pač pa bosta plačala nekaj dinarčkov.

— Zalostna vrnitev izgubljenega dekleta. Pred dnevi se je pripeljala v Celje 33 letna brezposelna natakarka Terezija S., doma pri Sv. Mariji v pujskem okraju, ki se je vračala po prestani 5 letni kazni v ženski kaznilnici v Begunjah na Gorenjskem na svoj dom. V Celju je dekletu izstopilo in oddalo nekoliko po mestu, nato pa se je vrnilo v vestibul kolodvora, kjer je hotel počakati na vlak. Nenadoma je nesrečnici postalo slabo in se je nezavestna zgrudila na klop. Prepeljana je bila v javno bolnico, iz katere je bila včeraj odpuščena. Policija jo je po odgovoru poslala v domovinsko občino.

— Celjskega pevskega društva. Prihodnjo nedeljo 22. t. m. bo pripeljalo Celjsko pevsko društvo isti koncert, ki ga je absolviralo v Celju pred 14 dnevi, tudi v Rogaski Slatini. Zato se vršijo tekoči teden danes, jutri v sredo in pa v petek strogo obvezne pevske vaje za ves zbor ob običajni uri v običajnih prostorih. Nič ne sme manjkati!

— V znamenje noža. V nedeljo zvečer so napadli fantje od Sv. Ruperta nad Laškimi 2 letnega posestnikovega sina Josipa Deželaka od Sv. Lenarta nad Laškimi in ga obdelali z noži tako, da je krvavel iz številnih ran na hrbtu in na prsih. Deželaka poškodba je težka in je bil včeraj prepeljan v celjsko javno bolnico.

DOBER SOPROG

— Kako je to, da ste tako hripavi, gospod Kovač?

— Oh veste, moja žena je vso noč kihala in zato sem moral vedno kričati: Bog pomagaj!

Škropite ceste!

Aleševčeva — preje Slovenska — cesta, glavna dovozna cesta na aeroplansko letališče že pet dni ni bila škropljena, dasi je ob delavnikih ena najprometnejših cest. V soboto popoldne jo je tekmo ene same ure pasiralo 32 avtomobilov. Prah, ki so ga dvigali je bil nepopisen in se več ur ni poлегel. Le zgornji del ceste proti mitnici, ki ga prevozi vsake četrt ure z vso naglico Čarmanov avto, se enkrat na dan poškrapi toda tako rahlo kakor iz kake otroške kangle. Kako pridemo prebivalci ob periferiji do tega, da moramo živeti v taki škandalozni nesnagi, dočim se manj prometne ceste v mestu razkošno škrope? Dokler ima Ljubljana dovolj vode na razpolago ne more biti povoda, da se ceste ob periferiji na škrope. Škropite torej naše ceste, pa izdatno, ker postajajo razmere še neznozne.

Prebivalci ob Aleševčevi cesti.

Ustanovitev pevskega zbora UJU

Prejeli smo: V Slov. Narodu od 11. junija 1930 je izšla notica pod naslovom »Ustanovitev pevskega zbora UJU v Ljubljani«.

V tej notici se trdi med drugim tudi to: 1.) »Na turneji našega uč. zbora po Češkem je njegov pevovodja g. Sr. Kumar pri banketu izjavil, da je on ustanovil uč. pevski zbor.«

2.) Dalje se trdi, da je izjava »Bila tiskana celo na ofic. sporedih programa.«

3.) Učiteljski pevski zbor je bil po ideji spoočet in vsem podrobnim začetnem org. delu ustanovljen v Društvu uč. glasbe v Ljubljani.

4.) Pri vsem tem delu ima g. Kumar od koncepcije do dovršenega natečajnejšega dela v začetku zbora koma toliko deleža, kotlikor vsakteri odbornik.

Izjavljam, da navedene trditve, ki prikazujejo mene kot bahača in častihlepca na račun tujih žuljev, niso resnične, temveč je resnica sledeča:

Ad 1.) Govoril sem o priliki turnee po

Javna telovadba Sokola II.

V nedeljo je imel kot zadnji izmed ljubljanskih treh sokolskih društev svojo javno telovadbo Sokol II. Telovadba se je vršila na letnem telovadišču na Prulah, ki si ga Sokol II. od leta do leta bolj izpopolnjuje in urejuje. Škoda, da je bila prireditev tako slabo obiskana. Če bi samo vsi člani društva in starši nastopajočih otrok storili svojo dolžnost, pa bi bilo telovadišče skoraj polno.

Spored je imel devet točk, pri katerih so nastopili vsi telovadni oddelki. Prvi dve točki, proste vaje moške dece in proste vaje ženske dece sem zamudil, ker sem se zanesel na napoved v časopisju, da se začne telovadba ob 5. uri, dočim se je v resnici začela že ob pol 5. uri. Moški naraščaj (24) je prav lepo in skladno izvedel proste vaje, ki so določene za beograjski zlet. Če izvzamem nekaj malenkostnih napak, so bile vaje brezhibne in najbolje, kar sem jih videl pri letošnjih nastopih. Beograjske proste vaje ženskega naraščaja (12) so bile nekoliko slabše, in tudi kritične in ravnanje ni bilo takšno, kakor pri naraščajnikih. Pri otrodi telovadbi, ki je bila dvakrat na sporedu, so nastopili vsi oddelki. Članstvo in naraščaj na raznem orodju, deca pa z igrami. Izmed vseh mi je bila najbolj všeč naraščajska vrata na krogu v gugu. Vsi naraščajniki so svoje vaje delali lepo in z lahkoto ter so jih zaključili s prav lepimi seskoki. Tudi v prirodu k orodju in odhodu od njega se je ta vrata prijetno razlikovala od ostalih. Pri vrsti ženskega naraščaja je motilo, ker so imele nekatere kratke bele nogavice, druge pa dolge črne. Proste vaje članic (28) so bile prav dobre. Za njimi je nastopil zopet moški naraščaj z deveterico, ki jo je sestavil br. Keber. Po izvedbi je bila to najboljša točka javne telovadbe in jo je občinstvo sprejelo z burnim odobravanjem. Tudi stvar same je prav posrečeno sestavljena in bi jo namara kazalo ponoviti na kakšni akademiji, kjer bi dosegla še večji uspeh. Nastop so zaključili člani (32) z beograjskimi

CSR samo na banketu po koncertu v Obo-mou, a v svojem govoru nisem niti z besedico omenil ustanovitve pevskega zbora UJU. V Ljubljani nemo samo moio ustanovitev pevskega zbora Slovanskih učiteljev v Juhijski Benediciji l. 1920. Resničnost te moje izjave morejo potrditi vsi moji pevci in češki gostitelji, ki so bili priče mojih besed.

Ad 2.) Da se razvidi, kako širi nepodpisani avtor notice napačne informacije, zadostuje, ako navedem iz ofic. sporeda pasus, ki govori o ustanovitvi učiteljskega zbora: »

»Pevski zbor učitelstva UJU Ljubljana je osnoval l. 1925. g. prof. Kumar Srečko s pomočjo g. prof. Marka Bajuka pod okriljem Društva učiteljev glasbe.« (iz sporeda koncerta ob 5 letnici pevskega zbora UJU v Ljubljani, dne 10. V. 1930. 11. str.)

Ad 3.) Ni resnična trditev, da je učit. pevski zbor v Ljubljani bil spoočet po ideji od Društva učiteljev glasbe v Ljubljani, ampak je nasprotno res, da sem kot ustanovitelj in prvi predsednik društva Učit. glasbe v Ljubljani jaz prvi prinesel že realizirano idejo učit. pev. zbora slovanskih učiteljev v Jul. Benediciji, ki sem ga ustanovil in z uspehom vodil že od leta 1920. Za svojo osebo smatram ljubljanski učiteljski zbor za nadaljevanje razpuščenega tržiškega, kar lahko podkrepim z dejstvom da sta imela obadva zbora istega stalnega dirigenta in da se je do danes večina v ljubljanski učit. zbor približno četrtina pevcev bivšega tržiškega učit. zbora.

Ad 4.) Vsak resnično ljubeč in objektivni član in odbornik Društva učiteljev glasbe v Ljubljani mi bo rad priznal, da je bil največji del organiziranja in idejnega dela v omenjenem društvu na ramah g. prof. Bajuka in mojih, še posebno pa v borbi za stanovske koristi in pri ustanovitvi učiteljskega pevskega zbora, ki sem mu od začetka do danes dirigent.

Na koncu izjavljam, da se ne lovim za nikakršnimi priznanji, a vendar pa molče ne morem prenehati krivičnih napadov na moje nesebično delo.

V Zagrebu, 13. junija 1930.

Srečko Kumar

Dnevne vesti

— Otvoritev Češke kote. Slovenske planinske društvo naznanja, da je Češka koda od nedelje 16. t. m. dalje odprta in oskrbovana. Pota proti Savinjskemu in Mlinarskemu sedlu so mestoma še zasnežena, kar naj turisti vpoštevajo.

— Konkursi in prisilne poravnave laven konkurn. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja na podlagi okrožnice št. 25, poslane vsem društveni-kom za čas od 1. junija do 10. junija 1930, sledečo statistiko: 1.) otvorenje je bilo kon. kurzov v dunavski banovini 5, v moravski banovini 4; 2.) razglašeni je bilo prisilnih poravnav izven konkurnza Beograd, Zemun, Pandorvo 1; 3.) odpravljeno so bili konkurnzi v dravski banovini 1, v savski banovini 2, primorski banovini 2, v dunavski banovini 1, v moravski banovini 3, v vardarski banovini 2.

— Debelinske mere. Debelinske mere, ki se sprejemajo v uradni pregled in žigosanje, morajo ustrezati vsem uradnim zahtevam in biti izdelane točno po uradnem načrtu. Vse druge mere so za javni promet prepovedane in se ne smejo niti prodajati, niti uporabljati v javnem prometu. Načrt debelinskih mer, ki se sprejemajo v uradni pregled in žigosanje, je interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ob običajnih uradnih urah.

— Izlet na Turjak. Kakor vsako leto bo tudi letos v nedeljo 22. junija na gori sv. Ahacija pri Turjaku cerkvena evančelna v spomin zmage nad Turki v bitki pri Sisku l. 1593. Gora, na kateri stoji kapelica Sv. Ahacija, je visoka 750 m in jo je 3 nje lep razgled daleč naokrog.

— Samomor 16letnega dečka. 16letni Stjepan Keerlin iz Zagreba je bolehal že več let. Njegovi starši so vpraševali zdravnike za svet, toda vsi so ugotovili, da bi dečka rešila samo operacija. Dečka je ta beseda tako prestrašila, da je sklenil pobegniti in se ubiti. Mislil je, da je operacija nekaj strašnega, kar ne bo mogel preživeti. Vzel je doma vrvič, odšel neopaženo v ne, ki bližnji vinograd in se obesil na vejo brečine. Nekaj trenutkov nato ga je našel njegov oče, ki je nesrečnega sina snel in poklical sosede. Bilo je pa prepozno. Ko je prišel zdravnik, je bil deček že mrtev.

— Samomor 18 letne delavke. V moči od sobote na nedeljo je v Zagrebu izpila večjo količino ocotne kisline 18 letna delavka Katica Karas. Dobila je hude krče in so jo morali odpeljati z rešilnim vozom v bolnico. Njeno stanje je brezupno. Vzrok samomora je neznan.

— Nevesto je zabarikadir. Pred dnevi so se ustavili pred policijskim ravnatelstvom v Sarajevu nek svatje, ki so se pripeljali s kočijami in prosili dežurnega uradnika, naj jim pomaga rešiti nevesto. Dežurni uradnik ni vedel za kaj gre, dokler mu niso pojasnili, da so šli po nevesto v bližnjo vas Bistrička. Brat neveste je bil proti možitvi in je hišo zabarikadiral, da svatje niso mogli v hišo. Dežurni uradnik je svatom svetoval naj puste zabarikadirano nevesto v miru, ker jim policija ne more pomagati in bi svatje prišli pred sodnike,

če bi jo s silo odpeljali. Najstarejši svat je zato sklenil, da si poiščejo takoj drugo nevesto, če jim policija noče pomagati. Svatje so sedli zopet v kočije in se odpeljali iskat novo nevesto.

— Ljubavna tragedija pomočnika. V Subotici se je obesil barvanski pomočnik 19 letni Feliks Winkler. Vzrok obupnega dejanja je bila mladinska nesrečna ljubez. Seznanil se je ob neki priliki s hčerko premožne rodbine in se v njo smrtno zaljubil. Živela sta srečno, dokler za razmerje niso zvedeli njeni starši in deklet poslali na počitnice v Sento ter ji prepovedali dopisovanje s fantom. Odšel je bil mladenič vedno bolj potrt in si je končno sam vzel življenje. Zapustil je pismo, v katerem pravi, da ne bi mogel preživeti, da bi imel kdo drug deklet, ki je bilo njegovo pred Bogom.

— Epilog zakonske drame. V Subotici je umrl po 14 dnevnem trpljenju v bolnici mna. ni subotički trgovec Julij Samogy. Pred tedni je napadel z nožem svojo ženo, ki mu je pobegnila in živela z drugim, nato je pa zasledil nož še sebi v trebuh in se težko ranil. Njegovo ženo so tudi prepeljali v bolnico in jo upati, da bo ozdravela.

— Težak zločin dveh bratov. V Velikem Bečkereku je bila odločena razprava proti bratoma Pajič, ki sta lani ubila agrarnega uradnika Stevana Todorovića. Uradnik je hotel razdeliti Pajičevu parcelo med agrarne interese, kar je brata Pajiča tako razburilo, da sta se vrgla z nožem nad uradnika in ga na mestu zaklala.

— Vreme. Vremensko poročila pravi, da bo deloma oblačno vreme. Včerašnja temperatura je znašala v Ljubljani 28 stopinj. Največjo vročino so imeli v Splitu in sicer 32, najnižjo pa v Mariboru in sicer 25 stopinj. Barometrično stanje je bilo najvišje v Ljubljani. Barometer je kazal 763.5 mm.

Iz Ljubljane

— Šolska razstava na Tehnični srednji šoli bo odprta od 18. do 22. junija. Razstavljena bodo delja arhitektonske gradbenega oddelka, strojne delovodske šole, kiparske in rezbarske šole ter keramiške šole.

— Dalmatinske dijakine v Ljubljani. Včeraj je prispela večja skupina dalmatinskih dijakin iz Splita v Ljubljano. Djakinje so si ogledale razne zanimivosti, posetile so muzej, kopališče Mirije in druge naprave. Danes so dijakine nadaljevale svojo poučno ekskurzijo po Sloveniji.

— II. javna produkcija gojenecv dr. konservatorija se vrši danes v torek, dne 17. junija ob 20. v dvorani Filharmonične družbe. Nastopijo gojenec klavirskega oddelka prof. gg. Antona in Janka Ravnika, violinskega oddelka prof. Jana Slaisa, solopevskega oddelka g. Julija Betetta, g. Fodranspergove in Wistinghausnove, instrumen. tamnega oddelka: čelo prof. Borana in oddelka za klarinet prof. Launa. Tu nastopi gojenec Gregorec Janko, ki koncem letošnjega šol. leta absolviru instrumentalni oddelek ljubljanskega konservatorija. Program je bogat in ravnatelstvo vabi starše gojenecv kakor tudi prijatelje konservato-

DOBRO VERZIRAN

— Ali poznaš Ševliskiga brivca?

— Ne, jaz se briljem sam.

PRED SODIŠČEM

Pred sodiščem se je vršila razprava, pri kateri je sodnik pričo vprašal: — Ali ste bili prisotni, ko so se začeli prepri pri zakoncu?

— O pač, saj sem bil priča pri poroki!

Augustus Muir:

Krog zločinov

Roman

Viktor Hallam se je nasmehnil. Ostentativno je pomagal Juliji Farrova iz avtomobila in jo odvedel v hotel. Pustil jo je za hip v veži in se vrnil z vestjo, da bosta obedovala in kramljala med štirimi očmi v salončku v prvem nadstropju. V hipu, ko sta vstopila, je natakark že pogrnjal mizo. Hallam se je znova zasmehal, ko je opazil lačne oči svoje spremljevalke in nestrpnost, katere ni mogla prikriti.

Natakark je prinesel jedilni list in Hallam je čital počasi in glasno vsako vrstico. Skrbno je izbral jedi, naročil je steklenico vina in vrnil jedilni list. — Ste si zapomnili vse? — je vprašal. — Dobro. Ne bova takoj obedovala. Pozovnim šele, ko se nama zahoče jesti.

Hallam je počakal, da so se zaprla za natakarkom vrata, potem se je pa obrnil k svoji spremljevalki.

— Je vam denar nujno potreben? — Kaj mislite, da bi bila tu, če bi mi ne bil potreben? Kaj mislite, da bi sicer bila tu in da bi prosila jesti? Če se mi to ne posreči, sem izgubljena, preostane mi samo Temza. Drugačnega izhoda ne vidim. Vas bo to kaj motilo, gospod Hallam?

— Prav nič. Sicer pa ne smete pozabiti, da je Temza zelo prozaična. Saj je nebroj drugih metod, če že hočete na oni svet.

Zasmehal se je činično, vtaknil palec in kazalec v žep telovnika in potegnil iz njega stekleničico, polno belih tablet.

— Nekaj tehle tablet in stavi glavo, da bo zdravnik ugotovil srčno napako. Vedno mislim, da mora biti zadostanje in zadovoljstvo baš na koncu, v zavesti, da smo pripravili javnost in novine ob senzacijo.

Izlegel je proti nji roko, v kateri je držal stekleničico, toda v naslednjem hipu mu je šimla v glavo nova misel in spravil je stekleničico nazaj v žep.

Julija Farrova ga je gledala izpod čela.

— Ali ne nosite teh tablet s seboj za šalo, gospod Hallam? Rada bi vedela, kaj je vaša posebna vrsta zabave. Po obrazu sodeč ste kvartopirec.

— Morda je moja zabava igrati karte z življenjem, gospodična Farrova. Če igro nekega lepega dne izgubim, mi jamčijo tele pihule za krasen konec. Toda od davi imam v igri srečo.

Videl je, kako so njene lačne oči znova zablodile na mizo. Videl je, kako se ji cede sline po jedi.

— Takoj pozovnim natakarku in mu

naročim prinesiti obed, čim odgovorite na moja vprašanja, — je pripomnil.

Hallam je potegnil iz žepa denarnico in vzel iz nje dva bankovca po sto funtov.

— Vidite, da sem pripravljen dati aro, da vam dokažem, da hočem skleniti kupčijo.

— Zahtevam pet tisoč, — je dejala Julija Farrova. — Hotela sem zahtevati deset tisoč, pa sem si premislila.

— Smem vprašati zakaj? — Dejali ste, da ste prijatelj gospodične Langtonove. Jaz pa mislim, da ste lažnjivec, gospod Hallam. To dekle se ne pajaša z ljudmi vašega kova.

Zahtevam pet tisoč na dan — in polovico zasluska.

— Zakaj pa mislite, da se bo dalo pri tem kaj zaslužiti? — je vprašal Hallam.

Julija Farrova se je nagnila naprej, obraz ji je zažarel.

— Ker dobro vem, gospod Hallam, da nameravate pripraviti Molly Langtonovo ob zadnji belči.

Julija Farrova se je naslonila na blaznico na divanu in se zasmehala. — A to je kot nalašč voda na moj mlin.

Zgodba Julije Farrove

— Ah! Zdaj začnjam razumeti. — Monokel me je padel z očesa in Viktor Hallam je vstal. — Z Molly Langtonovo nista prijateljici, je-li? — Obrnil se je naglo k Juliji Farrovi in jo presenetil z vprašanjem: — Zakaj?

— To je moja stvar, gospod Hallam, — je odgovorila srdito.

— Moja tudi, če se ne motim. Če mi ne poveste vsega, so najine kupčije končane. Saj nisem neumen, da bi kupoval mačko v vreči. Če pa bodo najine kupčije končane, gospodična Farrova, — Hallam je tlesnil s prstom — ste izgubljeni. Oh, ne dvomim, da vam bo gospod Carbery pošteno plačal.

Girinejo, morda celo dve. Kaj vam bo koristilo nekaj koščkov kovine, gospodična Farrova? Kupite si zanje samo en tak čevlji, kakršne nosite zdaj. Ne bodite trmastii. Obed čaka, samo pozvoniti je treba. Če res dva dni niste imeli ničesar v ustih, morate biti lačni.

— Sedel je na svoj stol in sklenil roke tako, da so se dotikali konci prstov.

— Zakaj sovražite Molly Langtonovo?

Julija Farrova je lomila prste v rokavicah. Bleda ustnice je krčevito stiskala. — Mi obljubite pod častno besedo, da ne boste nikomur povedali? — je vprašala končno. — Molly Langtonova meni, da sem njena prijateljica.

— Seveda vam obljubim, — je dejal Hallam in se poigraval z monoklom.

Lahna rdečica je zalila obraz Julije Farrove.

Ako želiš imeti lepe knjige, pristopi k Vodnikovim družbi!

„Tiger“ kot špekulant

Kako se je sivolasi Clemenceau pogajal z ameriškim založnikom za svoje spomine

Pariški listi objavljajo zabavno zgodbo o izrednih kupčijskih talentih pokojnega Clemenceauja ali »tigra«, kakor so ga splošno imenovali.

Nekega dne je Clemenceau čital Pochove spomine in tedaj je takoj sklenil, da napiše tudi lastne memoire.

»Takoj mi poiščite založnika v Ameriki!« je dejal intinimemu svojemu prijatelju, ki je res nemudoma brzojavil v Newyork. Ze naslednjega dne je prispel brzojavni odgovor. Založništvo je ponudilo 10.000 dolarjev za angleško izdajo in pravico, da pred izdajo od časa do časa v listih objavlja gotove odlomke iz spominov.

»10.000 dolarjev,« je dejal Clemenceau. »Koliko je to v frankih?« »Približno okoli 250.000,« je odgovoril njegov prijatelj. »Pa dobro, brzojavite takoj založniku, da sem pripravljen memoire prodati za 30.000 dolarjev. Koliko je to v frankih?« — »Približno 750.000.«

Zopet so brzojavili v Newyork. Založnik se je vdal in je Clemenceaujevo ponudbo sprejel. Toda tiger se je zopet premislil. »Napisal sem že predgovor in imam tudi že naslov, ki bo ugajal Američanom,« je dejal zastopniku založništva. »Ali naj brzojavim, če soglašajo?« — »Samo trenutno prosim, kdaj bodo izplačali honorar?« — »1000 dolarjev takoj; tu imate ček za znesek, tu pa je pogodba, ki jo morate podpisati. Z Newyorkom smo vse uredili.«

Clemenceau se je poglobil v vsebino ameriške pogodbe. »Bien,« je dejal. »Toda čujte, teh tisoč dolarjev ne pride v račun. To je posebej za izdatke, ki so nastali s pripravi za izdajo.«

Zopet so brzojavili v Newyork, tri dni kasneje pa je prispel založnikov odgovor, da pristaja na novo pogodbo. Toda Clemenceau še vedno ni hotel podpisati. »Veste,« je dejal, »zdi se mi, da bodo izdatki za knjigo višji, kakor sem računal. Brzojavite, naj pošljejo še 1000 dolarjev, in ko prispe odgovor, se zopet javite.«

Dva dni kasneje se je zastopnik založništva zopet pojavil pri starem tigru. »Res škoda, prepozno prihajate,« je dejal Clemenceau. Iz žepa je potegnil pismo in čital: »Za vaše spomine vam nudimo milijon frankov.« Clemenceau se je lokavo nasmehnil ter pripomnil: »Kaj hočete, staram se, pa tudi otroke imam...«

Ves obupan je zastopnik založništva zopet brzojavil v Newyork. Prispel je odgovor, da založnik pristaja na milijon frankov. Tedaj se je pričel Clemenceau režati, rekoč: »Založnik mora zavarovati tudi mene, kdo ve, kaj se mi lahko pripeti.«

Stari tiger je imel največje veselje, če je lahko izigral eno založništvo proti drugemu. Seveda ni uganjal tega sam, marveč je bil za njim njegov odvetnik, ki je stereotipno ponavljal: »Samo počasi, stari tiger! Ze čez mesec dni vam bodo ponujali dva milijona.«

Medtem se je Clemenceau lotil pisanja spominov. Vsak dan je diktiral od polnoči do 4. jutraj, čez dan pa je skupaj s hčerko popravljaj. Pogodbe pa kljub temu ni hotel podpisati. Zastopnik newyorskega založnika je bil vsak dan bolj nervozen in venomer je nadlegoval sivolasega državnika, ki pa ga je vedno lakonično odpravil: »Ne morem vam pomagati; moj pravni zastopnik noče pristati. Sploh pa želim, da me pri delu ne motite. Saj ne morem delati, če me vedno prekinjate. Neprestani pogovori me razburjajo. Sploh pa — jaz nisem trgovec...«

Tako so se pogajanja vlekla par tednov, končno pa se je Clemenceau le naveličal. Po se je nekega dne zastopnik založnika zopet pojavil pri njem, je podpisal pogodbo, ne da bi črnil besede.

Hlače namesto dolgih kril

Za ali proti dolгим krilom! To je vprašanje, ki dela zadnje čase nežne mu spolū hude preglavice in vročo kri. Saj tudi ni čuda! Povojna moda je odpravila vse neapratično, nehigijenično in neestetično nošo. Dolga krila, ki so se že med vojno izkazala za nepraktična, so izginila s površja, pa tudi razni stezniki, do vratu zaprte bluze itd. so bili odpravljeni. Mora se priznati, da se je moda v zadnjih desetih letih temeljito izpremenila in da je bila v vsakem pogledu praktična ter tudi estetična.

Toda modni diktatorji so vseh muh polni. Ze pred tremi leti so zopet začeli forsirati daljša krila. Sprva samo malo daljša, par centimetrov pod koleno, kasneje pa vedno bolj in bolj. Lani so se že pojavila dolga krila, skoraj do tal. Seveda samo v plesni dvorani. Dolga plesna toaleta je pač bolj elegantna, poleg tega pa napravi žensko nekoliko večjo in vitkejšo.

Letos pa so dolga krila moderna tudi za cesto. Zato je med ženskami završalo. Nekatere so navdušene za novo modo, druge so zopet ogorčene. Vzroki za to so različni. Dolga krila so sicer res elegantna, nikakor pa ne praktična. Druga slaba stran je to, da je treba za dolgo krilo več blaga. To je več izdatkov! Tretjič je res, da so bile ženske že zelo navajene na krat-

ka krila in se jim dolga kljub modni smešna zde.

Zato se ni čuditi, da se še vedno vrši huda borba za ali proti dolгим krilom. Ta borba je našla te dni izražanje tudi v javnem protestnem shodu londonskih uslužbenk. Udeležilo se ga je okoli 3000 žensk, ki nočejo biti sužnje mode in so odločno proti dolгим krilom. Na koncu debate je namreč vseh 3000 udeleženk glasovalo za kratka krila. Ena izmed govornic je dejala, da pomeni dolgo krilo oblak na ženskem obzoru. Po njenem mnenju je najidealnejša toaleta za žensko 20. stoletja nastopna: krilo naj sega 3—5 cm pod kolena in naj kolena pokrije, če dama sede. Napravljeno naj bo tako, da ga lahko nosi tudi v trgovini; vse, kar vzbuja pozornost, naj se izloči. Lady Duff Gordon, znana londonska modna diktatorica, pa je mnenja, da je najidealnejše krilo za dan dolgo samo 8 cm pod koleno. Če pa hočejo forsirati dolga krila, potem rajši oblečimo hlače, je zaključila. Navzoče ženske so ji gromovito pritrdjevale.

Sport

Ilirija — Bastya

Na Telovo dobimo tretjč v Ljubljani Madžare v goste. Pred štirimi leti je igralo madžarsko profesionalno moštvo Kispasti, ki je zadržilo občinstvo a svojo lepo igrō. Madžari so prvi dan zmagali s 7:3, drugi dan s 5:4. Obe igri sta ljubljanskemu sportnemu občinstvu gotovo v najlepšem spominu. Drugo gostovanje madžarskega moštva je bilo pretekli teden, ko je nastopil proti Iliriji III, okraj. Čeprav od potovanja in turneja preko Splita v Ljubljano precej izmučeni, so Madžari izvedli prav elektno igrō ter so domačine v taktičnem ter tehničnem pogledu znatno nadkriljevali. Ilirija je imela dober dan in je goste odpravila s 5:2. Sedaj se nam obeta tretje madžarsko moštvo. Na Telovo igra proti Iliriji slovita Bastya, profesionalni klub prve madžarske lige. Bastya uživa dober sloves in je popolnoma enakovredna budimpeštanskim klubom. Omenili smo že par rezultatov, ki jih je dosegla napram renomiranim nasprotnikom. Bastya nastopi v Ljubljani s prvo garnituro, v kateri je par internacionalnih igrāčev.

Sokol

— Sokol I. sporoča članstvu, da so prišle legitimacije in zletne značke za Beograd ter prosi, da iste dvigne med uradnimi urami v društveni pisarni. Nečlani, ki so se zglasili k udeležbi na zletu, naj še pravočasno dvignejo svoje legitimacije v pisarni Sokolske Matice, Narodni dom, vhod iz Tomanove ulice, ker si bo moral vsakdo še preskrbeti posebna potrdila v dosego popusta za vožnjo. Zdravo! Uprava.

— Sokol Šiška obvešča brate in sestre, ki so se prijavili za zlet v Beogradu, da dobe legitimacije in značke pri br. Tušarju od 17. do 19. t. m., vsak dan od 2. do 6. popoldne.

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanje brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodca priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani.

Tesan les

popolnoma suhi, za takojšnje uporabo, za stavbe ima stalno v zalozilnici, dr. z o. z., Ljubljana — Danajka c. 46, telefon št. 2820. 47/1

Prillična hiša

naprodaj na najlepšem kraju Gorenjske, oddaljena ¼ ure od postaje Lesce-Bled, v Hrašah št. 13. Poleg hiše sta 2 njivi in travnik. Zelo pravilno za železničarja ali delavca. Proda se na prostovoljni javni dražbi v nedeljo 22. junija ob 4. uri na licu mesta v Hrašah. Več se izve pri županstvu v Lescah. 1843

Otročje čevljičke

iz boksa od št. 26—33 po Din 89.— prodaja Jantigaj, Tavčarjeva 1. 1865

Razpis

Krajevni šolski odbor mestne občine ljubljanske razpisuje izvršitev nekaterih mizarskih del v šolskem poslopju v šiški n v šoli na Barju. Ponudbe je vložiti pri mestnem gradbenem uradu do dne 23. junija 1930 ob 11. uri dopoldne. Tam se dobe tudi potrebni pripomočki za vlaganje ponudb. V Ljubljani, 13. junija 1930. Krajevni šolski odbor mestne občine ljubljanske župan: Dr. Puc, predsednik.

Mlada srna

se je izgubila; odda se proti nagradi v tovarni Krisper, Zg. šiška. 1862

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestn trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solnčnikov ter sprehajalno palic Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Železne cevi

za ograjo, vsako množino, kupi Jantigaj, Ljubljana, Tavčarjeva 1. 1866

Dežne plašče

in PELERINE pod nabavnimi cenami prodaja dokler traja zaloga — Jantigaj, Ljubljana, Tavčarjeva 1. 1864

Prillična hiša

naprodaj na najlepšem kraju na Gorenjskem, oddaljena ¼ ure od postaje Lesce-Bled, v Hrašah št. 13. Poleg hiše sta 2 njivi in travnik. Zelo pripravno za železničarja ali delavca. Proda se na prostovoljni javni dražbi v nedeljo dne 22. junija ob 4. uri na licu mesta v Hrašah. Več se izve pri županstvu v Lescah. 1860

Enodružinska vila

na Bledu z lokalom, vrt, vodo-vod in elektrika ugodno naprodaj. — Ponudbe na upravo »SI. Naroda« pod »Vila na Bledu« 1861c.

Otok Koločep — Dubrovnik

penzijo Kalamota, na najlepšem kopališču dubrovniške rivijere. Penzijo s kopeljo 65—75 Din. Zahtevajte prospekte! Posestnik: akad. slikar Marčić. 1859

Posečajte

hotel-restavracijo »Mariborski dvor« Oset Prenosiča, garaže, kopalnice, avto 50/1

Klavirji!

Svarim pred nakupom navideznega blaga, cenih klavirjev!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster Hörl, Stingl original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učit. Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3 Najcenejša posojevalnica. □□□□□□□□□□

Prilodno ortop. mehanično

LEČENJE KILE

Brez operacije! Brez bolečin! Brez motenja poklica! po nemškem državnem patentu št. 483091 po nemškem državnem patentu št. 490841 po avstrijskem državnem patentu št. 115037

Nastanitve:

CELOVEO (Klagenfurt), Hotel Janach, Bahnhofstr. 5, v četrtek, 26. junija, od 8. do 14. ure. BELJAK (Villach), Gostilna Lamm, Karl Fischer, petek, 27. junija, od 8. do 14. ure. SPIELFELD, gostilna Kosch, v soboto, 21. junija, od 8. do 14. ure.

Po operaciji zopet pojavljajoče se kile ozdravljene po mojih patentih.

Potrdilo:

Svojo že 3 do 4 leta staro kilo sem dal operirati v mesecu januarju 1929, pa sem moral konstatirati, da se je po 5 mesecih zopet pojavila. Uporabil sem patente tvrdke Wörner in zamorem danes po 4mesečni uporabi potrditi, da sem svojo kilo popolnoma izlečil.

Tekom tega časa sem zamogel neovirano opravljati svoj vsakdanji posel, pa nisem imel pri tem nobenih bolečin ali sicer kakih težav.

Millstadt am See, 13. aprila 1930.

Gottlieb S. ....

Zahtevajte pojasnjujočo ilustrirano brošuro s potrdilom nad 2500 ozdravljenih na kili trpečih proti dvojni poštnini za odgovor.

Sključujem se izrecno na svoja najnovejša patenta — manjvredne ponaredbe zavračam. Prvo in najstarejše specialno podjetje!

CARL LUDWIG WÖRNER, München 2, SW 4, (Bavarna), Schwanthalerstrasse 36.

Centrala za Avstrijo: Salzburg, Josef-Mayburger Kai 2a

Sreča Te išče ... Ne izogibaj se ji!

Ne skrivaj se! Privabi si jo s srečko drž. raz. loterije. Žrtvuj ji Din 100.— za celo srečko, ali Din 50.— za polovično, ali Din 25.— za četrtinko. Vrniti Ti zna tisočero in še več. Bodi do 8. julija v posesti naše srečke, ki si jo moreš kupiti

v podružnicah »Jutrca« v Mariboru, Celju, Novem mestu in na Jesenih; v Ljubljani pa v Oglasnem oddelku »Jutrca« v Prešernovi ulici ter v šiški v Ekspozituri »Jutrca« na Celovški cesti.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Antiseptično prepiriran

Ali »OLLA« je mnogo boljše. dokazano nedosegljivo!

ZAHVALA

Za premmoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega srčnojubljanskega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica in svačka, gospoda

Frana Lovšeta

se tem potom vsem najiskrenejše zahvalujemo.

Posebno zahvalo izrekamo oč. duhovščini, mestnemu župniku gospodu Finžgarju za njegove tolažilne obiske med boleznijo, čestitim sestram usmiljenkam za njihovo požrtvovalnost, dalje »Zadruzi mesarjev in prekajevalcev«, vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev ter končno vsem številnim prijateljem, znancem in stanovskim tovarišem, ki so našega nepozabnega pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi poslednji poti.

Ljubljana, dne 16. junija 1930.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.